

Kdo jedná podle pravdy, jde ke světlu.

4. neděle postní cyklu B

Evangelium (Jan 3,14-21)

Ježíš řekl Nikodémovi: „Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo věří, měl skrze něho život věčný. Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen. Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada, tak musí být vyvýšen Syn člověka: Návrat Syna k Otci začíná vyvýšením na kříži. Toto vyvýšení má však zároveň spásonosný význam i pro druhé: „Až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě“ (Jan 12,32). Pozadí této paralely (Nm 21,8-9) je pro úryvek klíčové: mezi tím, co učinil Mojžíš s hadem, a tím, co se musí stát Synu člověka, existuje úzká souvislost. Jan tedy předkládá ukřižování jako vyvýšení, oslavení, které přináší život (Jan 8,28; 12,23.34; 13,31). V Janově evangeliu oslavení nenásleduje až po ukřižování, ale zjevuje se už v ukřižovaném Kristu. Tato logika zřejmě vychází z Iz 52,13 (Hle, můj služebník bude mít úspěch, zvedne se, povznese a vysoko se vyvýší). Jen od vyvýšeného Syna člověka přichází zachraňující moc.

Jako vyvýšený had na poušti „zachraňoval pozemský život“ (lépe řečeno: Bůh skrze toto znamení zachraňoval ty, kdo byli uštknuti jedovatým hadem), tak i vyvýšený Syn člověka dává život, ne pozemský, ale věčný. U Jana „věčný“ neznamená „posmrtný“, ale božský život ve společenství Otce a Syna.

Bůh dal svého jednorozeného Syna: Cesta spásy nemá žádný jiný důvod než Otcovu lásku (tj. Otec se takto rozhodl nezištně, nepodmíněně). Překonává tak propast, která vznikla mezi ním a člověkem. Zdůraznění Otcovy lásky se ukazuje i v označení „jedorozený Syn“ (oproti „Syn člověka“), které naznačuje, že Otec dal to nejdražší a nejcennější. Díky Synu je možné uniknout zmaru a smrti (stav bez Boha je nakolik v kontrastu se životem, že je to spíš smrt než jakýsi život či živoření).

Aby svět byl skrze něho spasen: Výrok je pravděpodobnou polemikou s tehdejšími představami Mesiáše, který měl zničit všechny zlé a nepřátele Izraele. Oproti tomu evangelista hlásá, že Syn přichází zachránit všechny bez rozdílu, nejen jednu vyvolenou část (ty „dobré“).

Kdo v něho věří, není souzen; kdo nevěří, už je odsouzen: Syn přichází, aby dával život. Soud je tedy odmítnutí daru života, daru Syna. Bez Syna není možný žádný život, protože jen v Synu je život, totiž společenství s Otcem a Duchem. Nevíra znamená uzavřenost vůči Božímu daru.

Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět... (v. 19-21): Temnota je zosobnění moci zla, světlo představuje samotného Syna. Soud se zviditelňuje tam, kde lidé odmítají světlo (Syna), a tím propadají smrti. Soud a rozdělení (*krisis*) však není definitivní. Ke světlu přichází ten, kdo činí pravdu (koná to, co se Bohu líbí). Takový život „v pravdě“ vytváří dispozice pro přijetí Pravdy, plnosti zjevení v Synu. Přicházet ke světlu (k Synu) znamená u Jana totéž, co uvěřit. Pozadím postoje víry je „konání dobra“ (vposledku inspirované Bohem), naopak podhoubím nevíry je „konání zla“. Přesto platí, že nestačí „konat pravdu“, ale je třeba uvědoměle a svobodně uvěřit ve světlo. Boží „milost“ a lidská svoboda jsou postaveny vedle sebe, aniž by se blíže osvětlila jejich součinnost. A protože odmítnutí světla není něčím předem určeným, ale svobodně zvoleným, pak neudivuje vynesení soud. Toto svobodné odmítnutí však prýští ze srdce zatemnělého hříchem a zlým chováním.

SHRNUTÍ

V tomto úryvku je velmi stručně a výstižně popsána cesta spásy: Boží láska k člověku vyvrcholila v daru jediného Božího Syna; víra v Syna je pak již teď vstupem do věčného života. „Kdo věří v Syna, má život věčný“, a proto „není souzen“. Takový člověk se totiž otevřel přijetí Božího života: přešel ze smrti do života – nestojí už proti Bohu, ale v Bohu. Je-li někdo přesto odsouzen, tj. definitivně vyloučen z věčného života, je to následek jeho vlastního rozhodnutí. Před každým člověkem stojí tedy rozhodnutí: zvolit smrt, anebo Boha, který dává život.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší i starší:

Představte si, že jdete lesem úplně potmě. Kráčíte pomalu a často klopýtáte... Pokud ale rozsvítíte baterku, čelovku nebo aspoň svítilnu v mobilu, můžete jít rychleji, uvidíte na cestu, ale hlavně můžete udržovat správný směr. Být s Bohem také znamená mít světlo a správný směr. Jakým způsobem bychom mohli toto světlo a směr udržovat každý den?

Zkusme si

Mladší:

Ježíš v této své řeči hovoří o světle a my můžeme vidět, jak je světlo důležité. Zkus být tento týden pozorný k tomu, co Ježíš nazývá „skutky vykonanými v Bohu“: nakresli si či nalep z barevného papíru obrázek svíčky, a kdykoliv takový skutek uvidíš nebo sám uděláš, můžeš k ní přikreslit plamínek. Druhý, třetí a další plamínky budeš kreslit jako stále větší – symbol, že se světlo v nás i ve světě šíří.

Starší:

Dnešní čtení nám naznačuje, že ve světě nacházíme mnoho skutků, které „jsou vykonány v Bohu“ a za které máme být Bohu vděční. Zkus si každý den všimnout aspoň tří takových věcí, za které bys chtěl Bohu poděkovat (nebo je sám udělej), a nějakým způsobem si je symbolicky zaznamenej (např. pomocí stejné svíčky, jaká je popsána v aktivitě pro mladší, vkládáním korálek či ozdobných kamínků do skleničky či vázy...) nebo i reálně do svého kalendáře nebo deníku. Na konci týdne uvidíš, kolik dobrého jsi během týdne zažil!